

Izhaja:
vsako sredo zjutraj
Stanje za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo leto lir 40.
Na naročila brez doposlane naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 56

V Gorici, v sredo 1. septembra 1926.

Leto IX.

Netrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. List izdala konsorcij »GORIŠKE STRAŽE« Tisk Katoliške tiskarne v Gorici, Riva Piazzula št. 18.

Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5, — (prej Scuole). — Telef. int. št. 308.

Bodimo ponosni!

Po številu smo majhen narod. Tudi naše gospodarske razmere so precej skromne in pičle. Zemlja, na katero nas je posadila božja previdnost, je sicer lepa in prepolna občudovanja vrednih krasot, toda precej skopa v svojih naravnih dobrinah. Milijonarjev je le malo med slovenskim ljudstvom in ko čujemo o neizmernih bogastvih posameznikov pri drugih narodih, se nam zdi kakor da prisluškujemo pravljicam. Vendar nekaj imamo, s čimer se lahko ponasamo pred mogočnejšimi narodi: naše ljudstvo je duševno in telesno zdravo. V tem zdravju, v tej svežosti je vir njegove žilavosti, pridnosti, brihtnosti in neuklonljivosti. To zdravje je nas je ohranilo skozi težka, mnogokrat krvava stoletja pri življenju. In to je, na kar moramo biti ponosni: majhni, nebogljeni, raztepeni na vse vetrove in nepriznani od nikogar, smo se ohranili in smo v vsej svoji bridkosti še ustvarjali.

Povejmo kar odkrito! Naša posebnost ima mogoče manj blestevih strani kot jih imajo zgodovine velikih narodov, naše zakladnice niso tako zvrhane kakor pri onih, ki so si znali zavojevati svet, toda kljub temu smo si ohranili svoje samobitno narodno življenje, katera si hočemo očuvati tudi za vso bodočnost. S svojo žilavostjo, pridnostjo, brihtnostjo in neuklonljivostjo smo se prebili skozi temne čase in si zgradili svoj lastni narodni dom, katerega si ne bomo pustili nikdar zrušiti.

Ne bomo se merili z drugimi narodi, katerim so morda sijale uglednejše zvezde kakor nam, če so ustvarili in dali človeštvu več kot mi. Z vsem ponosom pa moramo podčrtati, da se je naš narod s svojo lastno silo, večkrat v boju s protivniki, prikopal do take višine in kulturne zrelosti, da se lahko postavi na svetovni pozornici. O nepismenosti med našim ljudstvom v zadnjih desetletjih skoro že ni bilo govora. In kaj to pomeni ve vsakdo, ki je le oddaleč pogledal v narodovo žitje in bitje. Naše pristo prosto kmečko ljudstvo, ki se je moralo po večini boriti še s siromaštvom, v svojem domu ni hotelo biti brez slovenske knjige, slovenskega časopisa. Odtrgalo si je naravnost od ust, da je prišlo do poštenega domačega čtiva. In stotisoči knjig, ki so romali leto za letom po naši lepi domačiji od hiše do hiše, so v polni meri izvršili svoje delo: dali so širokim plastem ljudstva primerno izobrazbo in vcepili so mu hrepenenje po nadaljnjem prosvetnem delu. Če prištetjemo še ogromno kulturno delo, ki so ga vršili in ga še nesebično vrše naši posejelski prosvetni delavci po naših organizacijah, potem lahko razumemo, kako da je narodna zavest, misel nezrušljive enotnosti, prežarela vse kroge in sloje.

Imamo svoje svojstveno narodno življenje, imamo svojo pristno, samoniklo kulturo, imamo zdravo zavest, da smo življenja sposobni in vredni, zato bodimo ponosni!

Ponos pa ne sme človeka nikdar zaslepiti ter ga zaslužniti nadutosti, ošabnosti in napuha: sovraštvo in nasilje sta njuni posledici. Kam pelje njuna pot? Svetovna vojna ima že postavila grožen, krvav spomenik...

Kaj se godi po svetu?

V Ženevi v palači Društva narodov se že pripravljajo na sedmo zborovanje. Po mestu že vise zastave raznih držav, avtomobili inozemskih držav prevažajo elegantno oblečene gospode diplomate, vmes so tudi gospodične... Mesto konferenc dobiva svoje običajno lice. Pekli, kuhali, cvrli in drli bodo politiko, da bo zopet joj.

Letošnje jesensko zborovanje bo še osobito zanimivo, ker so se vsi člani Društva tako lepo na skrivaj pripravili, da prodor s svojimi zahtevami.

Politične kupčije.

To poletje diplomatje pa res niso spali. Cel kup pogajanj in pogodb so podpisavali ministri, da bi se v Ženevi pokazali bolj mogočne. Nekaj časa so časopisi pisali o nekih pogodbah, ki da se tičejo Abesinije, države na vzhodnem afriškem višavju. Ras Tafari, prestolonaslednik abesinski, je obhobil vse večje evropske diplomate in jim dokazoval, da vendar ni Abesinija meter platna, ki ga lahko angleški zunanji minister razreže, kadar se mu zljubi. O tem vprašanju bodo tudi v Ženevi govorili. Sredi počitnic so se zbrali ministri malega sporazuma na Bledu. Takrat so se sukali okoli njih tudi odposlanci velikih ministrov in snubili male ministre.

Tako je nastala italijansko-romunska pogodba. Francozje so zmeraj z Jugoslavijo, čeprav se je Ninčić do Francozov nekam ohladil. Pač pa se je naslonil na Grke prav takrat, ko sta se dajala generala Kondylis in Pangalos. Jugoslovansko-grška pogodba, posebno neka tajna točka, dela sive skrbi velikim državnikom. Sicer so Jugoslavlani in Grki slovesno zatrdili, da je pogodba taka kot se bere in ni nič prikritega. A zapadne države ne dajo dosti na taka zatrdila, marveč kar raje pošljejo svoje diplomatske voľhune, da zvoľhajo, kaj so se zmenili med sabo »ta majhni«. Stalno se dozdeva velikim državam, da je prav, če na Balkanu brez prestanka treska, ker sicer se bi lahko tam doli združili Grki, Albanci, Bolgari in še Jugoslavlani v mogočno državo, ki bi bila kos zapadnim spletkam. Kdor je močen pa ne vidi rad poleg sebe močnega sosa.

Zato, če le morejo, zabijejo klin med balkanske države in jim dajo vohat kako pasjo kost, da zabijo na svoje življenjske interese. Mali sporazum še nekaj drži skupaj, a se prav dobro trudi na zapadu, da sklepajo posebne pogodbe s posameznimi člani malega sporazuma. Na tak način skušajo celoto razbiti. Danes ima sicer dr. Beneš, nekak predstavnik Malega sporazuma, velik ugled in bo predsedoval svetu Društva narodov.

Najvažnejša pogodba pa je špansko-italijanski dogovor glede Tangerja. To je vse v zvezi z borbo za društvene sedeže.

Zadnjič so se državni razšli sprti zastran stalnih sedežev v Društvu narodov. Nemčija, Rusija in Amerika so še vedno brez zastopstva v tej zvezi držav. Ko je vzkliko vprašanje o vstopu Nemčije v Društvo narodov najbolj na pobudo Anglije, so se vzdignile Brazilija, Španija in Poljska ter so tudi

zahtevale, naj jim dajo zastopstvo v Društvu narodov. Nemčija in Švedska sta se pa temu z vso silo vpri. In pri tem je ostalo. Državniki so se razšli obetajoč si, da bodo do jeseni že kako razmotali to zvito reč.

Po dolgem oklevanju je Brazilija izjavila, da se žrtvuje za Društvo in človeštvo ter odneha za enkrat od svoje upravičene zahteve. Poljake in Špance pa skuša pomiriti z novim predlogom angleški državnik lord Robert Cecil, ki je svetoval, naj dobe majhne države »napol stalna mesta« v odboru za Društvo narodov. Pa tudi s tem predlogom večina ni zadovoljna. Posebno ne Francozi in Angleži. Tedaj je padla Špancem v glavo srečna misel.

Tanger.

Tako se kliče močna trdnjava na afriški strani gibraltarskega morskkega preliva. Po srečno dokončani vojni v Rifu so Španci brž obrnili svojo pozornost na Tanger. Povedati moramo, da je Tanger najvažnejša straža ob vhodu v Sredozemno morje. Še bolj važno ja pa to, da kanoni iz Tangerja nesejo do — angleškega Gibraltarja na španski strani.

Španci so torej rekli: »Ali nam dajte stalno mesto v Društvu narodov ali pa mandat nad Tangerom in zaledjem. Drugače se ne menimo!« Ko so to zvedele vlade v Parizu, Londonu in Rimu, so začeli brneti brzjaviti, sklicevala so se posvetovanja, vse je govorilo o španski pasti. V Parizu smatrajo španske zahteve za skok v hrbet francoskim zaveznikom, ki so s stotimi svojih bataljonov odkupili severnoafriško obrežje. Še bolj mrko pa gleda Anglež. Tistega o Tangerjskih kanonih se boji. Doslej je on odpiral in pripiral vrata v Sredozemno morje in v Sueški prekop ter odtod dalje v Orient. Zdaj se pa hoče kar nenadoma še nekdo postaviti s puško na stražo. Rim je pa napravil še zadnjo potezo. Močna Mussolinijeva roka je delala dolgo časa na špansko-italijanskem prijateljstvu. Pogodba med

Rimom in Madridom je Angležu povedala, da kljub močnemu sredozemnemu brodovju ni še neomejen gospodar onkraj Gibraltarja. Obe latinski državi, ki upata pritegniti v svojo zvezo tudi Grčijo, si hočeta zasigurati nekaj besede na poti od Gibraltarja do Suesa in Bospora.

Sahirajo torej državniški še predno pridejo v Ženevo. Kdo bo šah mat napovedal je težko ugeniti. Tisti, ki so baje poučeni pravijo, da bo Nemčija sprejeta v Društvo narodov brez pridržkov, Španija pa da bo dobila Tanger.

Še ena beseda o Društvu.

Za nas pač ni tako važno, kako se bodo zastran teh vprašanj v Ženevi zmenili. Bolj važno je, kakšen duh veje v prostorih Društva narodov.

Zadnje čase so posebno v Italiji vodilna katoliška glasila pisala o Društvu narodov. Naglašala so, da se v Društvu še ne poznajo krščanska načela, ki naj bi vodila evropsko visoko politiko. Mogoteci so hoteli iz Društva narodov narediti pripravno orodje, ki naj bi služilo njihovim koristim. Najvišja nravna oblast na svetu sv. stolica še danes nima besede v Društvu, ki si prisvaja nalogo, da odločuje o koristih tolikih držav. Če bi hoteli reči svojo besedo, bi rekli, da morajo tudi majhne države dobiti v Društvu svoje enakopravne zastopnike, sicer nas bo poveljna politika naučila, da bomo merili moč le po številkah, bajonetih in spretnih diplomatih, ne bomo pa vprašali ali je to pravilno, pošteno in krščansko. Dandanes gleda diplomacija na majhne narode kot na »quantite negligeeable« (količina, ki jo sploh ni treba jemati v poštev) in je mnenja, da se o njih sploh ne splača razpravljati. Odtod neštete krivice, ki jih močni prizadevajo dan za dnem šibkim. Tu bi moralo Društvo narodov zastaviti svoje sile in tako mnenje spremeniti v glavah modrih državnikov, sicer bo pol sveta še zmeraj videlo v Društvu narodov delniško družbo močnih držav, ki izrabljajo kolikor moč svoje sosede. Upajmo, da od današnjega Društva narodov pa do bratske zveze vseh evropskih ljudstev ni več tako daleč.

DNEVNE VESTI.

Našim naročnikom in čitateljem.

Ko smo bili prisiljeni iz gospodarskih ozirov izdajati list samo enkrat na teden, smo rekli, da bo enkratno izdajanje lista samo začasno in da pričnemo list po starem izdajati s septembrom. Ker pa trajajo imenovani razlogi še vedno, zato prosimo cenjene naročnike in čitatelje, da vzamejo na znanje, da ostanemo pri enkratnem izdajanju še za nekaj števil. Uverjeni smo, da bodo naši naročniki naš položaj razumeli in ostali zvesti svojemu glasilu vedno in v vsakih razmerah.

Ali si že storil svojo dolžnost?

Kadar grozi tvojemu bližnjemu nevarnost ali če ga je zadela nesreča, je tvoja neoporečna, sveta dolžnost, da mu priskočiš na pomoč. Ako je pa tvoj bližnji obnem tudi tvoj prijatelj ali dobrotnik ali svetovalec, mora biti tvoja dolžnost do možnosti požrtvoval-

na. Deliti moraš z njim svojo streho, postreči mu moraš mačari z zadnjim kosčekom svojega kruha, storiti moraš vse, da ga otmeš in postaviš na noge. Kdor tega ne stori je nehvaležen in grd sebičnej, ki ne pozna svoje dolžnosti.

»Goriška Straža« je iskrena prijateljica slovenskega ljudstva. Vse njeno delo to jasno podpiruje in ljubezen, s katero se jo oklepajo desetstisoči našega naroda, to odločno potrjuje.

»Goriška Straža« je naša velika dobrotnica. Spodbuja in tolaži nas, kadar nas tarejo težke in moreče skrbi. Vžiga in kliče nas, kadar je treba na plan za narodove pravice. izobrazuje in plemenituje nas s svojimi vzvišenimi in odločnimi načeli. Plamenico značajnosti in borbenosti nosi pred nami, ko stopamo, boreč se s stoterimi neprilicami, svojemu cilju nasproti.

»Goriška Straža« je naša najvzvišejša svetovalka. V vseh mogućih

vprašanih vsakodnevnega življenja nam stoji ob strani in nam kaže pravo pot. Nešteto zlatih, naravnost rešilnih nauk nam je dala v gospodarskih, vojnoodškodninskih, davčnih in raznih drugih zadevah.

In ta »Goriška Straža«, naša prijateljica, dobrotnica in svetovalka, je v neprilikah. Obrnila se je do ponosnih in zvestih tisočev, ki ji slede in jih je zaprosila za pomoč. Njen klic ni ostal neslišen. Zašumelo je preko naše domačije, za-trepetal je po naši domovih, ki so videli svojo ljubljeno ogroženo in od vseh strani dežele so se začeli stekati prispevki. Kljub težki gospodarski krizi, ki leži nad domačijo, so se v kratkem času zbrali tisočaki. Res, zanosen, vspodbuden zgled požrtvovalnosti!

Toda mnogi, mnogi so še, ki se iz lagodnosti in neprilichnosti niso odzvali. Ko boste prebrali te vrste, ne oklevajte več, temveč storite takoj, kar veleva neodklonljiva dolžnost: priskočite svoji ljubeči spremljevalki in nevgnani zaščitnici, svoji »Goriški Straži« požrtvovalno na pomoč, darujte za sklad »Goriške Straže«!

† Monsignor dr. Hilarij Zorn

V noči od ponedeljka na torek okrog polnoči je zatisnil za večno svoje trudne oči msgr. dr. Hilarij Zorn po daljši, težki bolezni, ko je dosegel častljivo starost 79 let. Rodil se je v Prvačini 16. marca 1847. Leta 1872. je bil posvečen v mašnika ter je nato do leta 1882. kaplanoval po raznih župnijah. Imenovanega leta ga je tedanji nadškof Golmayer poslal na Dunaj v Avguštinij, kjer je l. 1883. položil doktorski izpit. Kot mlad doktor se je vrnil v Gorico ter postal katehet na realki, kjer je poučeval do izbruha vojne l. 1925. Pokojni monsignor je bil vedno zavezan Slovenec in odločen boritelj za slovenske šole. Kot profesor na realki je bil natančen kakor ura, vesten in napram učencem pravičen ne glede na njihovo narodnost. Tudi drugače je bil v občevarstvu obziren in prijazen do vsakega. Njegovo požrtvovalno in zgledno delovanje na šolskem in cerkvenem poprišču mu je doneslo tudi marsikatero častno mesto. Bil je šolski svetnik in član bivšega deželne šol. sveta. Nadalje je bil predsednik škofijske komisije za izpite učiteljev veronauka in prosinodalni ekseminator za župnijske izpite. Postal je tudi monsignor in tajnik Njega svetosti. Bil je srlošno spoštovana osebnost in v Gorici ter na deželi zelo dobro znana. V mestu gotovo ni veliko meščanov — zlasti če vzamemo nekoliko starejše, — ki bi ne bili poznali visokega, krepkega gospoda, kateri je z moškim korakom stopal po ulicah. Kot zanimiv dodatek naj še povemo nekaj, kar je sedanjemu rodu povečini neznano. Pokojni doktor se je udeleževal tudi v slovenski književnosti kot pisatelj in pesnik. Spesnil je mnogo pesmi, ki so postale popularne, tako ono božično: »Kaj se vam zdi, pastirčki vi?«... Danes ob 2. uri popoldne nastopi odlični pokojnik svojo zadnjo pot iz hiše žalosti Corso Verdi 37. Zagrnila ga bo gruda domače zemlje, katero je tako iskreno ljubil, njegov spomin bo pa ostal med nami. Pax Tibi, anima pia!

Duhovske spremembe.

Č. g. Ivan Žagar, kaplan v Idriji je prestavljen kot župni upravitelj na Ledine. V Idrijo za kaplana pa poide novomašnik Ivan Eržen. Za kaplana v Postojni je pa imenovan č. g. novomašnik Anton Piščanc.

Kaj je s potnimi listi?

Za izdajanje potnih listov velja jo v zadnjem času posebno stroga navodila. Naši ljudje pa tega po veliki večini ne vedo, in zato se

vidi pri komisarijatu v Gorici gručee ljudi, ki čakajo na potne liste in prosijo nižje uslužbenca, da bi jim jih priskrbeli. Sedaj je pribit na vratih pristojnega urada oglas, da se stranke zaradi potnih listov ne sprejemajo več in da naj se za pojasnila obračajo samo na županstva.

Da bi zamogli dati v listu našim ljudem v zadevi potnih listov primerna navodila je zaprosil naš tajnik dr. Bitežnik za pojasnila g. podprefekta.

V naslednjem priobčujemo to stvarna pojasnila:

V smislu novih navodil, ki jih imajo oblastva glede izdajanja potnih listov, je treba predvsem omejit, da se potni listi v trgovske svrhe izdajajo brez vsake omejitve. Stranka pa mora v vsakem slučaju dokazati, da ji je potni list res potreben v trgovske svrhe. Če predloži v dokaz tega dokument (pismo, brzojavko itd.) iz tuje države, mora biti dokument overovljen po italijanskem konzulu v dotični državi, ali pa mora italijanski konzul izdati posebno izjavo, da je stranki potreben potni list iz trgovskih ali gospodarskih ozirov.

Tudi za jesensko gospodarsko razstavo v Ljubljani se bodo potni listi izdali le v trgovske svrhe.

Isto velja n. pr. tudi za izseljence. Italijanski konzul mora potrditi, da je stranka v resnici nakupila v tujini posestvo in da se hoče tam stalno naseliti.

Potni listi iz zdravstvenih in družinskih ozirov se izdajo samo v resnično resnih in težkih slučajih. Potni listi v zabavne svrhe se sploh ne izdajo, ker je namen novih navodil ravno gospodarski.

Dijaštvo in potni listi.

Vlada želi, da študirajo slovenski dijaki v Italiji. V tem se načelno strinjajo z vlado tudi naše organizacije in časopisje. »Goriška Straža« in tudi »Edinost« sta večkrat pozivljali slovensko dijaštvo, da študira v lastni državi. Dr. Bitežnik je omenil g. podprefektu Gentilijevu reformo srednjih šol, ki je naravnost onemogočila stotinam slovenskih dijakov študij na domačih šolah. V smislu te reforme je mogoče sprejeti v srednjo šolo samo gotovo število dijakov. Slovenski starši so bili vsled tega prisiljeni poslati svoje otroke na zavode v tujini. Pri izdajanju potnih listov dijaštvu se bo policijsko oblastvo v splošnem držalo naslednjega načela:

Dijakom, ki bi želeli pričeti in ki so komaj pričeli s študijem na zavodih v tujini, (predvsem v Jugoslaviji) se potni listi načelno ne bodo izdali. Dijakom, ki študirajo na srednjih šolah v Jugoslaviji od drugega razreda naprej, se bodo potni listi izdali. Prizadeti dijaki pa si morajo priskrbeti potrdilo zavoda, da so na njem vpisani in kateri razred obiskujejo. Potrdilo mora overoviti italijanski konzul.

Priobčili smo ta pojasnila, da prihranimo našim ljudem brezpotrebne stroške in poti.

Javne prireditve.

Po novih odredbah daje dovoljenje za javne prireditve podprefektura in ne več županstva. Prošnje naj se vlagajo potom orožniških postaj in naj bodo naslovljene na podprefekturo. To velja, kolikor smo obveščeni, za goriško podprefekturo.

Opozorilo.

Veselica na Dobrovem se bo vršila dne 12. t. m., ne pa 5., kakor je bil opomotoma objavljeno v zadnji številki Goriške Straže. — Podrobni spored bo objavljen v prihodnji številki.

Manjšinsko zborovanje.

Zborovanje narodnih manjšin v Ženevi je končalo svoje delo. Na zborovanju je bilo zastopanih 38

narodnih manjšin. Sklenjene so bile tudi zanimive resolucije, o katerih bomo ob priliki več spregovorili.

Vojnim pohabljenecem.

Vojni pohabljenec, ki so vpisani v goriško podružnico, so vabljeni, da čimprej pošljejo po dve svoji fotografiji za nove društvene izkaznice.

Invalidi prve kategorije, oženjeni in z otroci, so vabljeni, da se zglasijo v društvu v svrhu nekkih obvestil.

Poziv.

V upravi »Goriške Straže« naj se zglasi: Bitežnik Andrej pok. Anžona, via Formica 30. Neka oseba je izročila upravi vojnoodškodninsko razsodbo (Sentenco), ki je namenjena za imenovano osebo.

Našel je

nekdo svoto denarja. Kdor jo je izgubil, naj se zglasi pri mestnem magistratu.

Zvonovi na Kostanjevici.

V ponedeljek popoldne so blagoslovili na Kostanjevici nove zvonove. Za kuma je bil dr. Pettarin s soprogo. Po blagoslavljanju se je vršila služba božja, nakar so si gostje ogledali načrte in prostore za mogočno grobnico 60.00 padlih vojakov, ki bo stala tam, kjer so do vojne snivali zadnji Burbonci. In zvonovi bodo zvonili mir tem 60 tisočm padlih zmagovancev in zmaganecem, ki spe v bratskem objemu smrti. Naj bitudi žive klical z nekdanj slovenskemu ljudstvu toli priljubljene Kostanjevice k miru in bratskemu sožitju.

Mednarodni zlet katol. telovadcev v Rimu odpovedan.

Dne 2. sept. bi se bil moral začeti v Rimu veliki mednarodni kongres katoliških telovadcev. Priglašeni so bili telovadci iz vseh delov sveta. V zadnjem hipu je pa sv. oče zlet odpovedal. Odpoved je vzbudila veliko pozornost, ker so bile vse priprave že dovršene in zunanji telovadci že na potu. Iz Ljubljane so imeli odpotovati včeraj 31. avg.

Ubegli vitez.

Kav. Peternelli, ki je bil do zadnjega obč. tajnik v Števerjanu, kamor se je bil vsilil, je pred nekaj dnevi brez odpovedi in brez zdrave zapustil svoje mesto in se odpravil na Tirolsko. Še kaj o tem prihodnjič.

Goriški časnikarji pri novem podprefektu.

Zadnjo soboto popoldne so bili goriški časnikarji sprejeti od novega gor. podprefekta kav. Anžona. Med zastopniki časopisja je bil tudi naš urednik P. Kemperle kot zastopnik slovenskih novinarjev. Podprefekt je časnikarje zelo prijazno sprejel. Med daljšim razgovorom, ki se je vnel, je zavzemalo vprašanje slovenske manjšine najboljše obseg. Podprefekt je zagotavljal, da smatra državljane italijanske in slovenske narodnosti za povsem enakopravne: imeti morajo enake pravice in enake dolžnosti. Našemu uredniku je zagotavljal, da bo vedno naklonjen našemu tisku, če se bo isti držal v predpisanih mejah.

Povsod poteštati.

Ministrski svet je sklenil, da bodo dobile vse občine poteštate. Do sedaj je to veljalo le za občine, ki imajo do 5000 prebivalcev. V občinah z nad 20.000 prebivalci bo poteštatu dodeljen poseben svet. V jeseni bodo potemtakem imele že vse naše občine svoje poteštate.

Zvišanje poštnih pristojbin.

S prvim septembrom so povišane poštnje pristojbine za ekspresne pošiljke v državi in kolonijah od 70 stotink na L 1.25. Ravno za toliko so tudi povišane pristojbine za priporočene pisemske pošiljke. Ne pa za druge kot zgoraj.

Tudi tam že poka.

Generala Pangalosa so poslali na oddih. Španci pa tudi čejo nekam Grke posnemati. Častniki španske armade že nočejo več biti pokorni objektu diktatorju Primu de Riveri. Tudi diplomatje stare šole raje zapuščajo svoja mesta kot da bi prenašali generalove slabe voljice. V zadnjem času je pa izbruhnil spor celo med kraljem in generalom Rivero.

Znova se bodo Grki topli?

Revolucionarji na Grškem, ki so se komaj otresli diktatorja Pangalosa, se že morajo bati novega nasprotnika. Ta je polkovnik Plastiras, ki je pred Pangalosom zbežal v Jugoslavijo. Nenadoma se je pa pojavil na grški meji in govori na glas, da bo udaril na Atene, če bo sta nova oblastnika Konduriotis in Kondylis preveč oblastna. Pač tudi Plastirasu diši kos mastne pečenke in bi bil rad v družbi tretji.

Poljski svetnik.

Ta mesec so prenesli kosti angeljskega mladeniča sv. Stanislava Kostke, dike Poljske, iz Rima v Plock in nato v Varšavo. Poljski narod silno spoštuje tega svetnika in ga časti kot narodnega zavetnika. Kdaj bomo pa mi Slovenci mogli prositi svetnika Antona Martina (Slomška), naj čuva našo vero, dom in rod?

Sprava dveh nasprotnikov.

Boljševiška Rusija in Poljska, ki veljata za dva nespravljiva nasprotnika, pripravljata pogodbo vojaškega značaja. Jeseni bo šel poljski zunanji minister Zaleski v Moskvo in bo pogodbo podpisal.

Koliko pa dandanašnji veljajo diplomatske pogodbe vsi veste.

Zemlja se tresse.

V noči od ponedeljka na torek so obrežni italijanski kraji začutili lahke potresne sunke. Škode ni nobene. Samo, če niso ti sunki značilci hujših.

Katoliško vseučilišče v Tokiju.

Katoliško vseučilišče v japonski prestolici lepo napreduje. Leta 1913. je imelo 20 dijakov, sedaj jih šteje že 200. Vodijo ga očetje jezuitje. Verski pouk sicer ni dovoljen, ker japonska vlada ni naklonjena katoliškemu gibanju, vendar vplivata usposobljenost profesorjev in njih lep zgled, zelo močno na dijake. Pred kratkim so trije izmed njih stopili v jezuitski red.

Izvozni trg.

Zadnji dan avgusta je bilo na goriškem izvoznem trgu takole živahno: 5 q svežih fig po 2 liri; 60 q jabolk po 0.70 lir; 90 q hrušk po 1.40 lir; 30 q breskev po 1.70 lir; 86 q sliv po 1.20 lir; 70 q grozdja po 1.80 lir; 20 q paradižnikov po 0.25 lir; 30 q krompirja po 0.40 lir; 4 q fižola stročjega po 0.40 lir.

Kakor kaže prodajajo na izvoznem trgu tudi naši Vipavci, ki morajo že prejšnji večer z doma. Pač znak, da se mora vse prodati, da bo drobiža za sol in tobak. Letos sadje nima prave cene, ker tiščijo kupčevalci cene navzdol.

Nezgoda.

Danes se je list zopet zakasnil. Na migljaj smo morali že ob ključku lista izpustiti članek poslanca Besednjaka o železničarjih in ga nadomestiti z drugo stvarino. Bralci, oprostite in potrpite!

Darujte za sklad

»Goriške Straže«!

„Hlapci Jerneji“ njemu!

V Bolonji izhaja list »Il resto del Carlino« (»čika cigare«, ki se je zvala »Carlino«). Ta list, ki sicer ni več drugega kot le pokrajinsko glasilo, od sile rad pusti, da pišejo po njem razni junaki, ki se zaletujejo po naročilu in za honorar v Slovence.

V par številkah tega lista v tem mesecu se je razkoračil profesor Giovanni Lorenzoni iz Gorice. »Propaganda antinazionale e mazziniana«, »Propaganda antinazionale e clero sloveno«, taki so naslovi, pod katerimi je nekovo branje zlobno in strupeno kot kraški gad, pa tudi neresno obenem in polno protislovij, da res ne veš ali je mežnil profesor napisati smešnico ali je to le njegova prva politična šolska naloga. Možak, ki je izza mlada vžival v malem semenišču dobrote iz duhovniških rok, ki se je rad še do sedaj ustavljal po farovžih, kateri so mu zlasti po Tolminskem dobro služili in ki še danes biva v duhovski hiši, je tako oblatil, denunciral in naščuval duhove na slovensko duhovščino, da se mora vsakemu nepoučenemu človeku zdeti naša duhovščina najhujši rušilec prestola, altarja, domovine, Italije in menda občega miru sploh. Giovanni Lorenzoni, ki so ga smatrali pošteni Italijani in Slovenci za drugačnega človeka, podtika slovenskim duhovnikom nič manj kot veleizdajniške namene. Ta profesor, ki je menda postavljen za šolskega strokovnjaka (!) za slovensščino (!), meče na slovensko duhovščino kot najhujši očitek, da je l. 1919. vložila na sveto stolico prošnjo za glagolico, »ki je star slovenski cerkveni jezik.« Tak literarni strokovnjak je ta človek, ki hodi iskati stikov med slovenske književnike celo v Ljubljano! Nekateri duhovniki, kar imenoma našteva, češ: »Oblastvo te sem poljubil, primi jih!« Napada med drugimi tudi vseučiliškega profesorja dr. Ujčiča iz Ljubljane, ki prihaja večkrat v svojo domovino na oddih, in mu podtika vohunsko in propagandistično delo. Tu že lahko povemo možu, ki odgovarja na ime Giovanni Lorenzoni, da tu ni zaman mignil z brado. Po vrsti sledijo napadi na Mohorjevo družbo, Stražo, Katoliško tiskovno društvo, na Alojzijeve, na Zbor svečnikov sv. Pavla, na msgr. Trinka, na knez nadškofa, na malo semenišče, kjer Lorenzonijeva družina še danes vživa gostoljubje, na slovenske pridigarje itd., itd.

V vseh napadih pa tako mrgoli bedastoč, neresnice in nepoznavanja naših razmer, da se ravnatelj lista »Resto del Carlino« ne moremo načuditi, da sprejme tako neinformirano osebo za dopisnika. Poudarjamo pa tudi dejstvo, da Giovanni Lorenzoni poliva z gnojnico le katoliške ustanove. Ali Giovanni Lorenzoni, gojenec katoliških zavodov, poznejši mazzinijanec in republikanec, morda sedanjí fašist, škili med framasoni? In še: ali je čisto prepričanje nagnalo Giovannija Lorenzonija, ki se je pustil kandidirati na slovenski listi v mestni goriški zastop, ki je predaval na tečajih slovanske »Učiteljske zveze«, ki je prevajal našega Cankarja in njegovemu »Hlapcu Jerneju« posvetil največ svoje briz-

ge, vprašamo Vas, Giovanni Lorenzoni, ali Vas je čista vest vodila pri Vašem blatehju stotisočev italijanskih državljanov slovenske narodnosti? Vas ni naš Cankar prav nič naučil s »Hlapcem Jernejem«? Kaj je zakrivil Vam in Vašim otrokom slovenski rod, da ga v tako slabi luči kažete, da se celo vsi pošteni Italijani zgražajo nad takim početjem?

Giovanni Lorenzoni, pomagamo mi Vaši vesti: bali ste se svojega premeščenja iz Gorice, ker ste bili na glasu kot slavofil, nefašist in mazzinijanec. Pa ste zgrabili za golido gnojnice in jo počili po nas; pa ste jo zlili nase in si v gnojnici perete roke, misleč, da bodo čiste... Verjemite, da tudi blatenje Slovencev v Italiji Vam ne more prinesiti ne slave ne denarja! Smili se nam prejšnji gospod Giovanni Lorenzoni! Hlapci Jerneji so govorili...!

GOSPODARSTVO.

Delo „Zadružne zveze“ v Gorici.

Danes hočemo zaključiti poročilo o zanimivem občnem zboru »Zadružne zveze«, posneto po »Gospodarskem listu«. Priobčujemo resolucije, ki so bile sprejete, da bodo naši čitatelji videli nekaj glavnih smernic, po katerih se bo vršilo delo te naše najpomembnejše gospodarske organizacije v bodoče.

Za mlekarstvo.

Na vrsto pride najprej resolucija inženjerja Rustja, ki se glasi:

»Občni zbor Zadružne zveze v Gorici jemlje z veseljem na znanje, da se je začela Zveza pečati tudi z mlekarško organizacijo. Občni zbor nalaga Zvezinemu načelstvu, da vztraja pri začetnem delu in da se ne straši trenutnih žrtev, ki so potrebne pri vsakem začetku, posebno pa pri začetku tako važne organizacije, kot je mlekarška, ki je poklicana, da daje glavni dohodek našemu kmetskeemu ljudstvu.

Občni zbor jemlje na znanje ustanovitev poslovalnice v Trstu, ki naj se tako uredi, da bo sposobna odgovarjati nalogam, ki jih stavi na njo mlekarška organizacija.

Odseki za posamezne panoge.

Resolucijo poda preč. gosp. župnik Abram, ki se glasi:

»Načelstvu se nalaga, naj razmišlja vprašanje ustanovitve odsekov pri Zvezi včlanjenih zadrug po posameznih panogah t. j. odsek za mlekarne, odsek za konsumne zadruge itd. in po svoji previdnosti temu primerno sklepa.«

Za konsumno zadružništvo.

Resolucijo poda gosp. Hreščak, ravnatelj Občnega konsumnega društva v Idriji, ki se glasi:

»Načelstvo naj posveti konsumnemu zadružništvu posebno skrb, naj ustanovlja nove konsumne zadruge, naj se bolj zanima za že obstoječe konsumne zadruge in naj poskrbi za vzgojo in za naraščaj voditeljev in službenega osebja konsumnih zadrug.«

Kaj je novega na deželi?

Števerjan.

Kakor iz drugih krajev Julijske Krajine tako je tudi od nas šlo že precej mož in fantov v tujino s trezbuhom za kruhom, ker jim domačija ne nudi dovolj dela in zaslužka. Med temi je bil tudi Jakin France, fant v najlepši dobi, vedno vesel, korajžen in poln humorja. Šel je lansko leto novembra v Francijo s trdnim namenom, da si kaj prisluži ter s tem olajša bedno življenje staremu očetu in svojem v domovini. Kakor vsi drugi je tudi on bil v začetku v severni Franciji v rudniku, v spomladi pa se je preselil v Južno Francijo v Savojo, kraj Annery na Rivieri. Delal je pridno in z veseljem, da si kaj prihrani, vsi tovariši so ga radi imeli radi njegove dobrosrčne družabnosti. Toda kakor nihče zemljanov ne ve kako dolgo mu je določeno življenje, tako tudi on niti slutil ni, da ga v tujini čaka bela

Strokovna moč za konsumno zadružništvo.

Resolucijo poda g. dr. Josip Bižnik, ki se strinja z resolucijami preč. g. župnika Abrama in ravnatelja Hreščaka in predlaga, naj občni zbor naloži načelstvu, da nastavi strokovno moč za konsumno zadružništvo.

Sodelovanje mladine.

Resolucijo poda g. Jenko Ivan iz Trnovega na Notranjskem, ki stremi za tem, naj se tudi mladina pritegne k sodelovanju na zadružnem polju.

Skrb za vinorejce.

Resolucijo poda g. Premrou Rafael iz Vipave, ki se glasi: »Zadružna zveza« naj dela na to, da se bo zakon o prodaji ponarejenih vin tudi v praksi izvajal in želi naj bi bilo več stika med gorami in vinorodnimi kraji. Gore naj bi dobavljale vinorodnim krajem maslo, sir in druge pridelke, vinorodni kraji pa naj bi dobavljali goram vino, sadje in druge svoje pridelke.

Nakup koruze.

Resolucijo predlaga gosp. Baloh, predsednik Gosp. zadruga v Idriji pri Bači, in sicer: Zadružna zveza naj ob ugodnem času pošlje izvežbano osebo v Banat, in nakupi potrebno množino koruze iz prvega vira, da jo potem odda svojim konsumnim zadrugam.

Vse resolucije so bile soglasno sprejete.

Jožefinska doba v Idriji.

(Dalje.)

Dne 26. febr. 1786. prosi rudniška direkcija goriški konzistorij naj za Idrijo olajša postno postavbo, posebno s tem, da se dovoli v delavniki meso jesti. Vtemeljuje prošnjo, da je v rudniku sploh težko delo, Idrija je bolj nezdrav kraj, masla in jajc je težko dobiti, ker ni na okrog dovolj kmetij, rudar bolj slabo plačan in postna jed je dražja kot mesna.

Dovoljenje je sicer došlo, a ker je župnik raz lece ni oznanil, ker je preglasno kritikoval postopanje direkcije, da se v verske zadeve vtika, je napetost rasla. Dne 16. 6. 1786 je šel župnik Butkovič v Gradec ne da bi se zglašil v gradu in prosil dovoljenja. Ko se je vrnil 1. 7. 1786, pošljejo takoj ordonanca k njemu naj pride precej na odgovor k ravnateljstvu.

Pri zbrani komisiji vseh uradnikov se zagovarja, da tudi drugi župniki ne iščejo v takih slučajih kakega dovoljenja. Zadostuje, da župnik preskrbi, da v njegovi odsotnosti ljudje ne trpe v verskem

oziru. Bila sta doma oba kaplana, tudi beneficijati in šolski vodja, ki je tudi duhoven, toraj duhovnikov dovolj.

»Vi ste rudniški župnik, stipendarius cameralis, ste navezani na naše postave, kakor vsak drugi uradnik« mu zabrusi načelnik.

Prosi naj se mu dovoli iti na Dolenski v Krko ali Zatično. Se mu dovoli.

On se poda izven Kranjske najbrž v Gradec. Pošlje se za njim tiralnica, da kjer koli se ga dobi naj se ga takoj pošlje »ad stationem«!

Za 23 dni se je vrnil. Takoj po prihodu je bil pozvan v grad ad audiendum verbum.

Odgovori, da nima časa, so ženi ni za izpraševanje. Na drugo povabilo pravi, da je službeno zadržan, ko ga v tretje kličejo jim pove, da lahko pismeno naznanijo kaj od njega žele.

Grozna zamera! Oberamt predlaga naj se mu plača takoj ustavi. Župnik smatra samo goriški konzistorij za svojo oblast. Za kresijo — politično oblast — se ne zmeni, rudniške direkcije ne uboga. To daje slab zgled, pokorsčina trpi.

Štiri mesece potem ga reši konzistorij idrijskih sitnosti, ko mu 30.

nov. 1786 podeli novo župnijo sv. Lavrencija na Dravskem polju.

Ko pa takoj ne more odriniti ga opetovano sili rud. direkcija naj se odstrani, na zadnje mu kar dan določijo: v pondeljek 22. januarja 1787, k večjemu v torek sme še tu ostati. Če ne dobi voznička naj se obrne do paznika Settingerja na »grabljah« ki mu proti odškodnini preskrbi voz do Vrhnike.

Pride pa še hujše.

Goriški konzistorij imenuje za administratorja in spiritualibus svetnega duhovna Frančiška Hladnika, a rudniška direkcija pa Urbana Ozinka, beneficijata in kot upravitelja in temporalibus.

Dne 4. jan. 1787 kličejo Hladnika v grad je li on res imenovan administratorjem? Ko on to potrdi, pišejo takoj dne 5. januarja 1787 konzistoriju:

»Na mesto imenovati od nas določena upravitelja in temporalibus Urbana Ozinka, se je po mestu raznesla novica, da je neki Hladnik postal administrator v Idriji. Klicalo se ga je včeraj v grad in zvedelo za začudenjem, da kar se nam je nemogoče zdelo, se je res zgodilo. Ne da bi se prej pri nas informiralo, se je kar samovoljno ukre-

nilo in mesto miru bo prepri in nezadovoljnost med farani še ostala po odhodu zmešanega in hudobnega župnika. Zopet bodo nove tožbe in prepri. Reklo se bode, saj ni bil samo župnik kriv, temveč tudi meščani. V tem nas potrjuje dejstvo, da je pred par dnevi sem poslan neki Alveani, kot mestni kapelan. On je razuzdan človek, ki je bil že od konzistorija kaznovan radi nespodobnega obnašanja. Vidimo hvaležen namen, a poznamo tudi hudoben vir, ki je privedel konzistorij do tako čudnih korakov. Zatrjujemo pa, da nam ne bo zmanjkalo ne potov ne priložnosti, da bomo do najvišjega prestola dovedli vest, kako slabo se skrbi za mir in složnost v župniji. Za sedaj le slovesno protestiramo proti zakotnemu imenovanju Hladnikove, ker

Dragi France, ko si šel, si rekel v slovo: »Gremo in se tudi še vrnemo,« in nisi slutil, da bode tujina tvoja zadnja domovina. Počivaj v miru, naj ti bode lahka tuja zemlja!

a) on je sokrivec prejšnjega župnika, ki je bil v prepri z direkcijo in živel v razporu z občino, tukajšnje sodišče ga imenuje nemirnega in hudobnega. Hladnik in Butkovič sta edno maslo;

b) Hladnik je lenuh, niti edne ure ni prebil v pastirstvu, je puhla glava, in se ne more primerjati z delavnimi in dostojnimi duhovniki.

Podsobotin.

V nedeljo je priredilo naše društvo svojo prvo prireditev. Vkljub raznim oviram smo vztrajali in prireditev je izpadla dobro. Treba je bilo obrniti zastor, poslati »Vojake po potu«, pa smo nastopili z svetopisemsko igro »Izgubljeni sin«. Igra je verskega značaja in zelo poučna tudi za čvekača v »Edinosti«, ki najbrže ni »napihnenj po milosti božji«. Igrali so jo igralci dobro. Isto velja o burki »V ječi«. Pevski zbori so se zadovoljivo obnesli, v kljub temu da se je »usiral« nekdo v »Edinosti«. Krasni, kulturni izrazi, kažejo zelo kulturnega dopisnika, vredenega liberalnih nazorov, h katerim se prištevajo voditelji društva iz Njivic. Prireditev je bila lepa, disciplinirana in ravno dovolj dolga tako, da nismo ničesar pogrešali, najmanj pa prismojenih pripomb dopisnika v »Edinosti« in njegovih svobodomiselnih društev. Poznamo pač mi boljše disciplino, kot pa od liberalnih idej »napihnenj« mladi dopisnik »Edinosti«.

Prosvetno društvo »Na dan« se iskreno zahvaljuje v prvi vrsti režiserju. Zahvala tudi bratskim društvom, g. Alojziju Valentinčiču za prostor in vsem domačinom, ki ste na katerikoli način pripomogli, da je prireditev lepo uspela. Ravno tako tudi občinstvu, ki nas bo kakor upamo tudi v prihodnje obiskalo.

Volče.

Dolgo časa smo trpeli in molčali, končno se moramo vendar pritožiti radi razmer, ki vladajo na našem županstvu. Nekatere družine v vojni padlih čakajo že leta in mesece na pokojnino, po jo ne morejo dobiti, ker županstvo zavlačuje njih rešitev. — Tudi glede pobiranja vojnega materiala ni županstvo izvršilo svoje dolžnosti in veliko občanov trpi radi tega občutno škodo. Opozorjamo županstvo, da postopa manj svojevoljno, in da vestneje vrši svojo dolžnost.

Sv. Višarje.

Naša najbolj priljubljena božja pot so Sv. Višarje. Zadnje čase prihaja vedno večje število romarjev v prijazno gorsko cerkev. Krasna lega, lepa vremena in sveta tihota zelo blagodejno vplivajo na vse. Vkljub temu, da je ta božja pot odaljena in so prevozniki stroški precej izdatni, je vendar privlačna in prikupljiva. Vsak, kdor je poročal na Višarje, je bil lahko zadovoljen.

On je nesposoben ohraniti mir v farji;

c) je telesno slaboten, glas šibek, ni za pridigovanje, telo ni zmožno za težavne(?) poti k bolnikom. (Farja je samo mesto, vsa okolica spada pod župnijo Spodnja Idrija; opomba pisateljeva.)

Zato naj se raje potrdi Ozink, ki je že opravljal službo administratorja po smrti Matije Gnjezda prav dobro. Rudniška direkcija je dolžna skrbeti za blagor fare. Hladnik pa ni za ta posel in radi tega mu ne moremo nakazati plače, ktero on kot upravitelj od nas dobi. Pričakujemo torej naglega in točnega odloka, v katerem se Hladniku odvzame administratura in Ozinku izroči, drugače moramo poročati pred najvišji prestol, kako malo se skrbi, da bi se najvišja želja »mir in soglasje med duhovščino in farani ohraniti« vresničila. Po nemarnem župniku naj se imenuje nevedni in nezmožni administrator! Ker tudi konzistoriju ne more biti vseedno, kako je po župnijah, zato pričakujemo odloka v našem smislu.

10. jan. 1787 je prišel odlok.

Glasi se: »Izrazi, ki se nahajajo v pismu z dne 5. jan. 1787 so zelo

V nedeljo se je mudilo na Sv. Višarjah okrog 500 romarjev katoliških društev iz kobarškega in idrijskega okrožja. Po skupnem sv. obhajilu so imeli slovesno mašo, pri kateri je pridigal č. g. prof. Terčelj in prepeval pevski zbor iz Sp. Idrije. Romarji so se zelo zadovoljni vrnili. Dokler je lepo vreme, naj tudi drugi romarji pohite na Sv. Višarje. Ne bo jim žal!

Fojana.

V 55. številki »Goriške Straže« je bil dopis iz Fojane, ki nekam vse prečno gleda. Vinogradi niso tako vničeni, da bi več let trpeli. Dopisnik mogoče zamenja Fojano za Hruševlje ali Slovrenc, tam se vidi nekaj podobnega. Pri nas je sicer pridelek deloma vničen, a za prihodnje leto upamo, da bo boljše. Pa tudi letos bo kaj več ko za dom.

Kal nad Kanalom.

Od vseh strani dežele čitamo dopise o slabi letini; tako je tudi pri nas. Ali zraven tega nas še druge nadloge tarejo. Letos se je začel izvajati zakon o javnih spuščevalnicah bikov, kateri nam obeta zboljšanje naše govedoreje, ker vsi napredka željni govedorejci želimo. Škoda le, da se zakon natančno ne izvršuje po vseh členih tako kakor po onem, ki določuje, da naj znaša skočnina 25 L. Zakon določuje, da ne sme biti na enega bika več kakor 150 krav. Kako je pri nas? V naši občini bi moglo biti 8 bikov, potrjenih je samo 5, med temi je eden še bolan, torej jih primanjkuje polovica, posledica tega je, da krave niso breje, ter jih morajo kmetje po večkrat goniti kljub temu, da plačajo tako visoko skočnino. Zato prosimo poklicane osebe da nam preskrbijo zadostno število bikov.

Kanalska davčna iztirjevalnica tirja zastale davke po večkrat kljub temu, da so kmetje iste že plačali. Znan nam je slučaj, ko je neka stranka plačala zastali davek že 3 krat in še četrtič jo terjajo, zato priporočamo omenjeni iztirjevalnici več natančnosti. Kmetom pa, naj dobro shranijo pobotnice, da jim ne bo treba plačevati davka večkrat. Dne 16. 8. je odposlanec iztirjevalnice pobiral davke v Kalu; tem potom se je pobirala tudi občinska taksa na živino, pri kateri pa je najmanj eno tretjino pogreškov. Nekateri so plačali po 30 in še več lir kakor jim pritiče. Kje je vzrok temu? Ali na občinskem uradu ali pri iztirjevalnici? Na dan pobiranja davkov se je zgodilo tole:

Neki kmet se je na dan pobiranja davkov nahajal v Kanalu ter je

žaljivi ter se ne smejo prezreti. Čim bolj jih premišljujemo, tembolj se čudimo, da javni urad, to je idrijski Oberamt, se tako daleč spozaobi, da v tako sramotilnih in grajalnih stvarkih žuga konzistoriju.

Res je, da se je in spiritualibus nastavljal Frančišek Hladnik administratorjem. To se je zgodilo, ker se še ni dokazalo, da bi se bil Hladnik kedaj nespodobno obnašal. Konzistorij ga bolje pozna, kakor si kedo domišluje. Tudi kapelana Alevani smo tja poslali, ker je za ondotno kapelanijo še najbolj pripraven. Ko bi bili nad njim opazili kaj razuzdanega, bi ga ne bili tja poslali. Če je prej kaj zagrešil, je to popravil, in vera nas uči, da moramo takemu odpustiti. To tirja že zdravi razum celo pri človeku, ki k nobeni od države priznani veri ne pripada. — Tisti vir, ki je konzistorija k temu tako neprimernemu koraku dovedel, bi tudi konzistorij rad poznal. V svesti si je, da je vse delal po najboljši vesti in prepričanju. Zato ostane miren, naj se mu še tako žuga, njega nobeno strahovanje ne gane.

Dosledno bi morali ostati pri svojem sklepu. A ker imamo opraviti z občino, kateri se zamore nuditi le

z isto potjo hotel plačati davek kar pri iztirjevalnici. Tam pa so ga zavrnili češ, da isti dan pobirajo davke v Kalu, da naj tam plača. Kmet prišedši domov je moral še v pol ure oddaljenci Kal; tam mu pa zopet niso hoteli prevzeti denarja češ, da je določena ura pretekla. Tako so zavrnili v Kalu še nekaj drugih kmetov. Ali ni to postopanje neumestno? Saj vzdržujemo mi davkoplačevalci državni ustroj in še iztirjevalnice in njene uradnike zravnen. To naj si zapomnijo dotični gospodje in naj drugikrat bolj obzirno ravnajo.

Saksid.

Prosvetno društvo v Saksidu pri Dornbergu bo imelo v nedeljo 5. septembra svojo prireditev na prostem. Poleg petja in tamburanja je na sporedu tudi ljudska žaloigra »Pozno poletje«. Vse sosede in prijatelje lepe zabave vabimo, da nas v nedeljo obiščejo.

Novaki.

Tu je umrla Marija Tušek soproga posestnika J. Tuška. Žalostni mož se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli izkazali sočutje v boleznini pri pogrebu rajnice. N. p. v m.!

Breginj.

Bivšemu podpredsedniku društva »Čolnič« Jožetu Šimac, ki se je pred kratkim poročil z g. Marijo Lenkič iskreno častitamo in jima želimo obilo blagoslova na novo pričeti poti.

* * *

Pri nas se mudi že dalj časa (od 5. t. m.) 6. polk poljskega topništva. Omenjeni polk se je lansko leto mudil na voj. vajah po Čepovanski dolini. Posestniki upajo, da bo vojaško oblastvo vse morebitne škode povrnilo. — Ali še nekaj drugega je. So nekateri možje, ali boljše rečeno meštarji, ki bi morali svoj vpliv, veljavo in znanje postaviti, če že ne ravno v službo, vsaj v korist in dobrobit ljudstva. Je pa ravno nasprotno. Ni jim mari današnja gospodarska kriza in vsesplošno ječanje itd. Njihovo znanje jim služi, da le sebi polnijo mošnjičke, četudi na račun kmetskega v trudu in znoju spravljenega sena. Od kmetov kupujejo seno po 22—25 lir kvintal, vojaštvo ga pa plačuje po 45 lir. Lep dobiček imajo!

Cerkno.

Na pobudo Kmetijskega urada v Idriji se je vršil dne 22. m. m. ogled pašnikov in planin na Poreznu. Po vrnitvi v Cerkno se je vršil sestanek kmetovalcev, na katerem je

mleko, ker močnejše hrane ne prenese, in mora oblast večkrat popreteti s podložnimi, preklicujemo imenovanje Hladnikovo in pošiljamo ob enem dekret Urbanu Ozinku.

12. jan. 1787. je sem došel odgovor. Še isti dan se napravi dekret Butkoviču in Ozinku, intimira se justicej — sodnik — pl. Garobol di da bode drugi dan v soboto 13. jan. 1787. oddaja cerkvenega premoženja, blagajni se nakaže izplačevati Ozinku 415 fl. On nastopi dne 14. jan. a 13. jan. ob 2 popoldne se predstavi v gradu vsem uradnikom. Tudi se isti dan publicira da se v župnijskih zadevah farani obračajo le na Urbana Ozinku.

Štirinajst dni pozneje se Hladniku piše, da se je pri Consultu — seje uradnikov — sklenilo, naj se kmalo odpravi iz Idrije, ker drugače ne bo miru. Med tem časom s kapelanoma ne sme občeovati. Pri najmanjšem kalenju javnega miru se ga bo z vso ostrostjo izgnalo iz mesta. Isti dan se tudi upravitelju Ozinku sporoči naj pokliče Hladnika v župnišče in naj mu prepove vsako občeovanje s kapelanoma. Naj se le kaj malega o tem izve se ne bode vstrašilo pred nobenim

poudarjal doktor Verbig od Kmet. urada v Idriji važnost zboljšanja pašnikov in korist, ki jo imajo ži vinorejci od njih. Geom. Somma, zastopnik urada za planinsko gospodarstvo, je zagotovil, da bo porabil ves svoj vpliv, da se bodo planine zboljšale. Domači živinodar zdravnik dr. Stemberger je naglašal, kako velikega pomena so za živino dobre staje in jih je priporočal posebni pažnji.

Črni vrh nad Idrijo.

Pri nas je letošnje leto jako živahno stavbno gibanje, kakor ga ni bilo že od požara l. 1908. Poleg novega župnišča, ki obeta biti lepa stavba, gradi novo hišo tudi gostilničarka g. M. Lampe. Obnavlja in popravlja se v občini mnogo hiš, med njimi tudi hiša Kmetijskega društva, ki je bila popravila zelo potrebna. — Radi neugodnega letošnjega vremena nimamo letos toliko letoviščarjev, kakor smo jih imeli zadnja leta. Letoviščarjem posebno ugaja naša z gozdom obaraščena okolica, kamor radi delajo sprehode. — Medved se je od neke priklartil in straši sedaj po naši okolici. V nedeljo dne 22. avgusta se je bilo spravilo nanj okrog 30 junških in pogumnih lovcev, ki so pili na njegovo kosmato kožo, ki jo pa medved še sedaj nosi zdravo okrog.

Škrbina.

V nedeljo zjutraj okoli 7. ure se je zgodila med Komnom in Gorijskim grozna nesreča. Domačin, Alojzij Bunc, trgovski pomočnik, star šele 23 let, vračajoč se domov na obisk družine (staršev) je prišel pod komensko korijero, katera vozi zjutraj v Trst. Bil je na mestu mrtev. O nesreči se marsikaj govori, najbrž da ni radi burje slišal nesrečni mladenič prihajajočo korijero. Seveda bo ugotovila nesrečo sodna oblast, katera je prišla na lice mesta. Truplo so prenesli v komensko mrtvašnico, kamor se je napotila pravcata procesija ljudstva, da pomoli ob nesrečnem mladeniču. Ubogi družini, kateri je komaj pred tremi meseci umrl pokojnikov brat, domači gospodar, zapustivši že stare starše in vdovo z otroci, izrekamo najsrčnejše sožalje. Vsem pa naj bo to opomin, da se varjejo, ko avtomobili tako blazno drvijó po cestah.

* * *

Nekaj novega pripravlja »Cerkveni pevski odsek« za svojo prireditev. Želimo, da bi se res javno pokazal, saj v Škrbini, v tako lepi vasi že lep čas ni bilo kake prireditve razen šolske veselice.

sredstvom ga od tod odstraniti. — Kaj ne Jožefinska doba v polni luči!

Konkurs za Idrijo.

Dne 24. maja 1787. so v Gorici delali konkurs za Idrijo. Najbolje sta napravila Jakob Tiringer in Tomaž Golob. Oba so stavili na prvo mesto in Oberamt se je odločil za Tiringerja. Rodil se je 8. 7. 1745. v Stražišču pri Kranju, služboval v Smledniku, Vodica, St. Jerneju, Polhovem gradu, v Dobu in v Trunjeah, od koder je prišel v Idrijo za 7 let. Oberamt ga je začel koma hvaliti: je delaven, krotak pri vseh župljanih zelo priljubljen. — 2 leti pozneje se je vse drugače glasilo.

Dne 19. 6. 1788. prosita kapelana Filip Valenčič in Luka Bratuš za zboljšanje plače. Trikratno blagoslovljenje po hišah se je prepovedalo, po novi štoli so se dohodki znižali. Župnik od svojega ne more dati, saj ima malo plačo, poleg hrane in postrežbe ne more odstopiti kaj v denarju Oberamt zahteva od župnika fasijo. Ko so vse dohodke in stroške dognali se je izkazalo, da zmanjka na leto 76 gl. 23 kr. kar se mora pokriti z intencijami.

Črniče.

Naše kat. slov. izobr. društvo vprizori dne 5. sept., to je prihodnjo nedeljo, igro »Domen«. Vpri- zorili bi bili že prej, a nismo mogli dobiti dovoljenja, zato bomo pa sedaj, bolj zadnji v našem okrožju, pokazali sad našega poletnega de- la. — Igra »Domen« je jako zani- miva, ker je vzeta iz kmečkega živ- ljenja v preteklem stoletju. Zato upamo, da nas obiščejo pri- jatelji našega društva v obilnem številu, zlasti, ker se igralci močno trudijo, da bodo kar moč najboljše igrali. Zraven sodeluje tudi dru- štvni pevski zbor. — Veselica se bo vršila na dvorišču posojilnične hiše št. 28, ob 4. uri popoldne.

Jageršče.

Nihče ne čuje od nas nobenega glasu; zdi se, kakor da bi spala na- ša vas spanje kralja Matjaža. Sprejmi torej, draga nam »G. Stra- ža«, par vrstic, ki jih piše okorna roka kmečkega hlapca. Nič dobre- ga sicer nimamo poročati iz naših planin. Vsakomur so znane žalost- ne razmere kmečkega življenja in groza navdaja človeka, kaj bo, ko bodo težki davki in neznosna dra- ginja privedli kmeta do popolne katastrofe. Vse mora kmet drago plačati, prodati pa še za ceno ne more. — Živina je pri nas glavni pripomoček, s katerim si je včasih kmet kaj opomogel. Sedaj nima nobene cene. Pred nedavnim smo ustanovili zadružno mlekarno in upamo, da bo v naš gospodarski prospeh. Poljski pridelki so dosti slabi. Vedno deževje povzroča sla- bo letino; celo poletje se že vrstijo nevihte, viharji in druge vremenske nezgode, da res ne vemo, kdaj bo boljše.

Idrija pri Bači.

Nne 8. t. m., na praznik Marije Device, priredi tuk. »Prosvetno društvo« lep izlet v Čepovan. Od doma pojdemo precej zgodaj, da bodemo v Čepovanu lahko še pri sv. maši. Popoldne zapoje naš pev- ski zbor par komadov narodnih pesmi, da nam prijetneje mine čas. Vabljeni so vsi člani in prijatelji našega društva, da se tega izleta go- tovo vdeležijo.

(Romanje na Sv. Višarje.) Kras- no jutro je bilo dne 21. avgusta, ko smo posedli vsak svoj prostor na avtomobilu in se odpeljali od do- ma. Ozračje se je razčistilo, megla se je začela vzdigovati iznad dolin, nebo je bilo bistro ko ribje oko. Dež, ki je padal prejšnji dan, je bla- godejno shladil zemljo, da ni bilo prev. oče. Bil je ta dan v resnici krasen in prav pripraven za tako pot kakor je bila naša.

Dospevši v Kobarid smo se malo vstavili in se nekoliko oddahnili, toda le za kratek čas, ker tu še ni bil naš cilj, kamor smo bili name- njeni. Kmalu nas je naš voz brez konj odpeljal naprej skozi več vasi mimo Bovca in od tam do Žabnice. Tu smo poskakali z avtomobila in jo mahnilo peš po hribu navzgor. Po poldrugi uri hoje smo zagledali lepo cerkvico, ki se je belila med drevjem in nas že oddaleč pozdrav- ljala, kakor bi nam hotele reči: Do- brodošli na Sv. Višarje, ljubi ro- marji!

Pri cerkvi je bilo zbranih že pre- cej romarjev, katerim smo se tudi mi pridružili in se po malem okrep- čilu iz nahrbtnika podali v cerkev, kjer smo že pozno zvečer opravili spoved. Utrujeni od naporne hoje, smo začeli misliti na počitek. V ne- ki hiši smo dobili toliko prostora, da smo se malo odpočili. Ko pa je zjutraj zapel zvon iz cerkvenih lin, smo zopet pohiteli v cerkev. Ko smo poskrbeli za dušne potrebe, smo si poiskali tudi malo zabave in razvedrila s tem, da smo začeli opa- zovati svojo okolico. Divili smo se visokim goram, ki so nas obdajale

kro in krog od vseh strani. Vendar pa — kljub temu, da smo imeli s seboj dovolj daljnogledov — ni bilo mogoče dobro opazovati, ker je v dolini ležala neprodurna megla.

Po kratkem odpočitku smo se podali zopet v dolino, kjer nas je čakal avtomobil. Predno pa smo se odpeljali proti domu, smo videli še prestolonaslednika, ki se je na svo- jem potovanju po Karniji mudil tudi v Trbižu in okolici; spremljal ga je finančni minister Volpi. Me- sto je bilo vse v zastavah in cvetju. Številni slavoloki so pozdravljali visokega gosta. Sprva smo menili, da so oni slavoloki postavljeni nam na čast . . .

Domov smo srečno prispeli v ne- deljo, dne 22. avg. proti večeru. Bili smo vsi, od prvega do zadnjega zelo zadovoljni s tem izletom, ki se nam je tako lepo posrečil. Upam, da nam bo prihodnje leto zopet mogoče obiskati našo preljubo bo- žjo pot na Sv. Višarjah in se po- kloniti Nebeški Materi, ki kraljuje na tej strmi in slikoviti gori.

Romar.

Kadar grozdje zori . . .

Kako kaže letina v Vipavski dolini?

Prijatelj nam piše:

Po vinogradih dozoreva prvo grozdje; pospravili smo težke škro- pilnice in žveplavnike. Mnogi so škropili šest do sedemkrat, nekateri samo po štirikrat. Boj proti pero- nospori je bil različen, vsak posest- nik je delal po svoje in celo za po- samezne bregove je vporabljal po- sebne obzire in načine. V nič manj- ši meri kot lani je bila tudi v letoš- njem letu trta podvržena peronos- pori vsled vremenskih nepravil, — le boj proti tej nezgodi je prišel za- časno in vztrajnejše od lani. Po trtah se čisti plevel, kajti grozdje, ki polagoma dozoreva, potrebuje solčne blagodejnosti. V zadnjem času imamo res lepo, stanovitno vreme, na kar v letošnjem letu ni- smo bili vajeni. Ozračje je visoko- poletno, prevevano od lahkega ve- trčka, kar obeta skorajšnjo potrebo dežja. Toča nas je obiskala par- krat, nekatere zelo občutno. Vin- ska letina obeta biti kot lanska; v kakovosti celo boljša. Pridelek krompirja ni bil zadovoljiv; predol- gotrajna moča mu je škodovala. Posebno je odpovedalo domače se- me — dočim je od »Zadružne zve- ze« naročeni jugoslovanski krompir uspeval v peščeni zemlji, — v težki zemlji pa je tudi temu, a ne v to- liki meri kot domačemu škodovalo deževje. To nam kaže, da se vsaka- kor izplača izmenjava z dobrim »Kamnikom«. Na splošno je zaosta- lo dozorevanje koruze, skoro bi se se je oprijemala rja radi vednega deževja. Lepo vreme je tudi temu odpomoglo. Letina bo srednja. Fi- ziol je dobro privrget. Skoro dobra letina je za sadje, ki je razmeroma še najboljše obrodilo in se še ved- no lahko proda. Slabša so večinoma jabolka, dočim so hruške prvovrst- ne; mnogo je tudi breskev in češ- pelj. Splošno je opaziti, da so se začeli kmetje vedno bolj zanimati za sadjerejo — in prav je, da ne visijo samo na vinskem pridelku, ki je nestanovit in v novih razme- rah v ceni dovolj nestalen. Skrbimo za več kultur, da pridemo do več vrst pridelkov, tako se bomo mo- gli gospodarsko vzdržati, kajti pre- pričani smo že danes, da samo s tr- to ne gre. Velik obseg je zavzela živinoreja. Pri tem se je pokazalo veliko pomanjkanje sena. Posledi- ca temu je, da bo pričel kmet skrb- no gojiti svoje travnike tudi z umet- nimi gnojili v veliko večji meri kot prejšnja leta. — Stalno zavzema velik obseg tudi gojitev sviloprejk. Letno se opažajo novi, skrbno ure- jeni nasadi murv, najsibo ob če- stah ali na polju. Je bilo sicer letos

svilodnega pridelka manje od lani, a to zato, ker se je gojitev omejila vsled lani primanjkujočega murvine- ga listja.

Zopet se pripravlja par družin na izselitev. Ako pogledamo njih gospodarsko stanje se moramo po

izkušnjah, ki so jih imeli prvi iz- seljenci naravnost začuditi njihove- mu ravnanju. V splošnem pa je napram izseljevanju povsem drugo razpoloženje kakor lani; tuptam se spravi še kdo čez veliko lužo — v Ameriko.

Iz širokega sveta.

»Za en dolar!«

Ameriške izletniške družbe so zelo iznajdljive v svoji reklami. Posebno v Francijo napeljujejo tok svojih izletnikov. Reklamo pa de- lajo takole: Debelo je napisano: »Za en dolar!« in se nadaljuje, »do- biš v Franciji štiri galone piva ali dve galoni vina, botiljko šampanj- ca, prvi sedež v gledišču »Comedie Francaise«, izboren obed za dve osebi, najelegantnejši slammik, se lahko pelješ 80 milj daleč itd« Ame- rikancev je na Francoskem zmeraj več. Francozje se pa tudi zmeraj bolj jezé, ker jih hočejo Amerikan- ci kar za 1 dolar pokupiti.

Čudež severne Amerike.

Pravi geološki čudež severne A- merike je tako zvani Grand Ca- nyon. To je globoka tésen reke Co- lorado na zapadni strani sev. Ame- rike. Ta jarek ali struga s 1500 me- trov in še več visokimi navpičnimi stenami je dolga 850 kilometrov in ponekod široka 12 do 30 kilome- trov. Na dnu se da prav udobno potovati dneve in dneve. Tedaj se pokaže človeškemu očesu veličastje Stvarnikovo in prirode. Pri nogah se vali Colorado, ob straneh in nad glavo se pa dviguje sklad nad skla- dom, ki priča o prvih dobah naše zemlje. Ta mogočna stena kipi kvišku do neba in le navpično nad glavo se svetlika progá nebne si- njine. Zdi se, kakor da plava v tej grozni lepoti nekaj nepojmljivega. Največji raziskovalci imenuje Ca- nyon »dežela Boga«.

Koliko se bere!

Dosedanji izkazi pravijo, da v Združenih državah izhaja 22.000 raznih časopisov in revij. Zato je tudi Amerika dežela, kjer se naj- več bere. Takoj za njo pa pride Nemčija. Vseh časopisov izhaja okrog 10.000. Samo dnevnikov ima- jo Nemci 3.125. Samo Berlinčani imajo 109 dnevnikov. V drugih večjih mestih jih je prav gotovo vsaj 20, če ne več. Je pa tudi v Nemčiji zanimanje za branje zelo veliko. Ne dobiš vaščana, ki bi ne bil naročen vsaj na troje vrst čas- nikov: na političnega, gospodarske- ga, enega leposlovnega in morda še za deco. Kako je pa pri nas, ko do- biš po polovico vasi, kjer pravijo, da je denar za časnik preč vržen.

Srečna dežela.

Zakladni minister v Ameriki je oni dan šel k predsedniku Coolid- geju in mu povedal, da je vlada že v stanu, da zniža dohodninski da- vek. Amerika dobiva namreč od dolžnikov iz Evrope ogromne svote.

Goreča ladja.

100 milj južno od Bombaya sredi Indijskega oceana se je potopil tr- žaški parnik »Persian«. Sami ne

vedo, kako je na krovu izbruhnili silen ogenj, ki se je naglo širil. Obupno je tulila sirena, radio je dajal signale, posadka in potniki so že bili v smrtnem obupu, ko vlovi brežični brzojav veselo sporočilo, da plovejo od Bombaya sem ladje s polno paro na pomoč. Kapitan gorečega »Persiana« je dal zakuriti pod vsemi kotli, da je ladja plula z viharno brzino. Po morju se je videlo le kako se z neznansko naglico vali proti severu neka go- reča masa. Baš v kritičnem trenu- ku, ko se je že blžala eksplozija so pomočne ladje dohitele »Persiana« in vzele vse obupane ljudi na krov. Čez malo časa so valovi Indijskega oceana pogoltnili goreče ostanke »Persiana«.

Reven minister.

Neki dan je šel Anglež obiskat francoski parlament. Na naslanja- ču poleg vhoda v sejno dvorano opazi cel kup novin. Misleč, da mora biti tudi razprodajalec čas- nikov v bližini, vzame en izvod, se- že v žep po par vinarjev in hoče plačati časnik. Pa se ozira en čas na okrog, kje bi koga videl. Pri vratih je zamišljeno slonela neka oseba. Tej stisne Anglež v roko svoje plačilo. Oseba nekaj časa to- po gleda v zadregi, potem pa se mrmraje zahvali in vtakne drobiž v žep.

Zvečer je pa francoski finančni minister — kajti ta je bil namišljeni prodajalec časnikov — razlagal svo- jim tovarišem, da je vendar prišlo v francosko državno kaso nekaj denarja. — Znano je namreč, da je do nedavna grozil francoskim financam velik polom. Morda so tisti vinarji oznanili obrat na boljše.

Najbolj zaželjeni časopisi.

To so gotovo tisti, ki izhajajo na krovih velikih ladij. Ti časopisi, ki se kar na ladji tiskajo in prinašajo najnovejše vesti, so edina zveza potnikov na morju s kopno zemljo. Z veliko napetostjo čakajo potniki ure, da list izide. Te vrste listov je začel l. 1905. izdajati najprej veliki parnik »America« od nemške paro- plovne družbe »Hapag«. Ko se je brežično brzojavljenje izpopolni- lo, so take »morske« liste vpeljali na vseh večjih parnikih.

Valuta.

Dne 31. avgusta si dobil :

za 100 franc. frankov	88.— do 89.— Lir
za 100 belg. frankov	84.— do 85.— Lir
za 100 švic. frankov	595.— do 600.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	91.— do 91.50 Lir
za 100 dinarjev	54.20 do 54.60 Lir
za 1 sterling	149.50 do 149.90 Lir
za 1 dolar	30.70 do 30.85 Lir
Novci po 20 frankov	117.— do 120.— Lir
za 100 avst. kron	0.0432 do 0.0438 Lir

Benečijske vojnoškodninske ob- veznice: 67.20.

KOTLARSKA DELAVNICA
Evgen Grion - Gorica
 Via S. Giovanni 4.

V zalogi imam **popolne naprave za žganje-kuhu na eden ali dva kotla**, precejalnice za vino in žganje ter vso kotleno posodo. — Izvršujem popra- vila točno in solidno. Cene zmerne. — Proračun gratis.

Spomin iz Duple planine.

Zaželel sem si ogledati domače soške planine, ki so nam rodile mnogo lepih pravljic, bajk in Zlatoroga. In v resnici te romantične misli, katere so se mi vtisnile že v rani mladosti v trajen spomin, so me te dneve vlekle v tihe kraje, po katerih je nekoč ponosno stopal Zlatorog in pevajoče vile, ki so kratke čase pastirjem ter jih razveseljevale. A to je bilo v tistih blaženih letih... — Večerilo se je in tih mrak je razprostiral svoja krila nad majnimi in prijaznimi lepenškimi kočicami. V tem polmrazu sem lazil samotno proti Dupli planini. Dolga se mi je zdela pot, a zamišljen sam vase sem pospešil korake in dospel do vrha, odkoder se odpira pogled po vsej planini. Dospesvega na vrh me je objela v svoje naročje tiha noč in skoraj nisem vedel, kaj početi, kam krečiti. A glej prizor! Lepa, blede luna se je prikazala izza Bogatina in razlila svojo mesečino vsepovsod na ta lepi planinski svet. Ko tako stojim, oprt na palico, zamaknjen v ta prirodni kras, začujem v daljavi neko zamolklo zvonjenje ovc, katero mi je postalo tako sladko in mило v oni samotni, sredi tihe noči, da ga ne bom nikoli pozabil... Ob luninem svitu nadaljujem svojo pot v smeri, odkoder mi prihajajo vedno bolj močni in prijaznejši pozdravi zvončkov. Tako stopajoč dospem do pastirske kože. Vstopim v hram in prijazno pozdravim okrog tleče žerjavice sedeče pastirje, ki mi veselo odzdravijo in povabijo v svojo družbo. Prisedel sem k njim in se v njih družbi veselo razgovarjal; nato smo šli počivat. — Napočilo je jutro. Poslovlil sem se od prijaznih pastirjev in šel ogledovat tamkajšnje hribe. Tudi malega jezera, ki leži med njimi, ne smem ob tej priliki pozabiti. Ko sem zrl zatopljen v njegove modre valove, se me je polastila nehote neka tiha žalost — dušna bolečina. Zdelo se mi je, da mi oni mir tihega šepetanja valov pravi spomin od prošlih dni. A ni mi govorilo ničesar, molčalo je... Vendar pa se mi je zdelo, da skriva bol minulih let in se z mano vred solzi... Potnik.

Tržne cene v Gorici dne 31. avgusta 1926.

Česnik kg L 3—4; zelje L 0.80 do 1; kislo zelje L 1.50—1.70; čebula L 0.80—1; pesa L 0.40—0.50; fižol (zrnje) L 2.80—3; salata L 1.80 do 2; endivija L 1.30—1.40; melanzane L 0.80—1; krompir L 0.40—0.50; paprikaši L 0.80—1; paradižniki L 0.30—0.40; grah L 2; peteršilj L 1.40 do 1.60; kislata repa L 1.60; radič L 0.60—2; špinata L 1.20—1.60; zelena L 1—1.40; fižol strožji L 0.50 do 0.70; vrzote L 0.40—0.50; cuketi L 0.30—0.80; fige L 2.40—2.30; limona kos L 0.10—0.15; jabolka kg L 1 do 1.60; orehi L 4—5; lešniki L 3.60 do 4; hruške L 1—3; breskve L 2 do 4; slive L 1.40—1.80; grozdje L 2—2.60 maslo L 16—18; mleko liter L 1.30—1.40; jajca kos L 0.80—0.85.

Darovi za sklad »Goriške Straže«.

Gg.: Neimenovani, Kanal 10 L; Kristančič Cirila, Medana 2 L; Grmek Josip, Kobljeglava 5 L; Neimenovani, Kobljeglava 5 L; N. N., Podsabotin 1 L; Okroglič Marija, Podgora 1 L; Ukmar Matija, Col 5 L; N. N., Medana 10 L; Bizjak Marija 2 L; Bajt Franc, Zatolnin 7 L; Poprijan Josip, Podkraj 3 L; Poljšak Srečko, Šmarje 2 L; N. N., Plave 5 L; Mermolja Ivan, Selo 15 L; N. N., Gorenja vas 2 L; Prosvetno društvo, Kanal 10 L; skupaj 85 L. Zadnji izkaz: 5205 L 10 stot. in 2.50 hol. gold., današnji 85 L, skupaj: 5290 L 10 stot. in 2.50 h. gld.

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: P. n. Hranilnica in posojilnica v Št. Petru na Krasu ustanovništvo 200 L. — Srčna hvala!

Listnica uredništva.

C. B., Tolmin: Po našem mnenju smo o zadevi, ki v list niti ne spada, že dovolj pisali. Pozdrave.

Kmečko delavska gospod. zadruga v. z. z. o. j.

na Idriji ob Bači

vabi svoje člane na

IZREDNI OBČNI ZBOR,

ki se bo vršil dne 12. septembra 1926 ob poldruhi uri popoldne v združnem poslopju na Idriji pri Bači s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika V. rednega občnega zbora.
2. Sklepanje o primanjkljajih v zadr. podr. v letu 1925.
3. Slučajnosti v smislu § 14.

NB. — V slučaju nesklepčnosti se ima sklicati pol ure kasneje drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati. Odbor.

Naznanilo. — Vsakoletni živinski in kramarski semenj se bo vršil v Renčah v ponedeljek dne 6. septembra 1926.

Župan: Anton Arčon.

Učenca poštenih staršev za urarsko obrt sprejme takoj Albert Marc, urar — zlatar, Ajdovščina št. 17.

Dne 24. avg. t. l. je zgubila neka oseba denarnico s 150 lirami od sadnega trga do pokritega trga Corso Verdi. Pošten najditelj naj odda upravi »Straže«, kjer dobi primerno nagrado.

Malo stanovanje v goriški okolici se odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Ugodnost« na upravo lista.

Dva mizarska pomočnika sprejemem v trajno delo. Hrana in stanovanje pri mojstru Antonu Černetiču v Knežaku.

Na prodaj je posestvo: hiša v dobrem stanju, njive, senožeti, gozd in gostilna na prometni cesti proti Idriji. Natančna pojasnila daje Julij Petrič, gostilničar v Sp. Idriji 73.

Tvrđka A. Komel, Gorica, Trg sv. Antona 5, kupuje gnjati (pršute), slanino in plačuje najvišje cene.

Pozor krojači, šivilje!

Krojna šola, Ljubljana, Stari trg št. 19. Ravnatelj Fr. Potočnik, izvedenec mednarodne Rimske razstave, diplomiran za zlato kolajno in imenovan za profesorja kroja v Italiji.

Speciālen slovenski tečaj moškega in damskega krojenja za Slovence v zasedenem ozemlju. Vsak krojač, šivilja in nešivilja ima priliko se točno po vsaki podobi v modnem listu na vsako mero naučiti krojenja po lahko razumljivem sistemu, ki je preizkušen v Angliji, Franciji, Nemčiji in na mednarodni Rimski razstavi. Otvoritev tečaja bo 15. septembra.

Krojna šola preskrbi učencem hrano in stanovanje po ugodni ceni. Izdaja slovenskih modnih listov, cena polletno Din 120.— Ob zaključku tečaja ima vsak učenec priliko delati risbe za mednarodno razstavo in dobi po možnosti, tudi rimsko diplomu. Informacije in vprašanja direktno na gorenji naslov.

Spričevala, ki jih izdaja omenjeno učilišče imajo polno veljavo tudi v Italiji.

Iščem izučenega kovaškega pomočnika na deželi. Naslov povse uprava lista.

Lloyd Sabaudu.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

- »Conte Biancamano« 24. 9. 1926.
- »Conte Rosso« 12. 10. 1926.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

- »Principessa Giovanna« 17. 9. 1926.
- »Principe d' Udine« 24. 9. 1926.
- »Conte Verde« 2. 10. 1926.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ oziroma v 19 dneh.

v Avstralijo:

- »Regina d' Italia« 30. 9. 1926.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica, Via Contavalle št. 4.

GOSTILNIČARJI!

Kmetijsko društvo v Vipavi razprodaja iz svoje zaloge pristno vipavsko vino po L 2.20.

Specialitete: Renski rizling, zelen od L 3.10—3.30.

— — Podružnica v Idriji. — —

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. P. P. P. Laboratorij otvoren že leta 1918.— Sprejema do 9. do 12. in od 2. 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. — —

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija Dr. A. DE FIORI

v GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 19
SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Odbor ljubljanskega vzorčnega Velesejma priredi od 4. do 13. septembra 1926 Prvo DEŽELNO LJUBLJANSKO RAZSTAVO pod imenom

LJUBLJANA V JESENI

Razstava obsega sledeče panoge: Poljedelstvo, mlekarstvo, vrtnarstvo, čebelarstvo, vinogradništvo, živinorejo, avtomobilizem, radij, umetnost, splošno razstavo industrijskih izdelkov, zdravstvo itd.

Obiskovalci bodo deležni sledečih olajšav: 50% popust na jugoslovanskih železnicah. 30% popust na italijanskih železnicah. Lir 12.— konzularni vizum.

Legitimacije, ki dajo pravico do imenovanih znižani se prodajajo po L 16 pri komisarju razstave

Oglasni zavod G. ČEHOVIN - TRST

Viale XX Settembre 64-1. - Telefon št. 33-17

NB. Preskrbi se konzularni vizum in dostavijo legitimacije. K gornjemu znesku naj se dodane še Lir 7. za pošne in režijske stroške.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zloga češkega platna iz znane tovarne Regenhardt & Kaymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukne. Blago solidno! Cene zmerne!

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 50,000.000

Din. 10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. — Agencije: Logatec.

Vloge na knjižice po 4%.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.